

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

DERLEME

Bütün ülkelerin

proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbîn!

Tek silah parti!

Tek yol devrim!

Yıl:12, Sayı:317, 24 Kasım 1986

KOMÜNİST PARTİSİNDE DİSİPLİN

Komünist partisi, komünistlerin gönüllü birliğidir. Komünist partisi işçi sınıfının en yetişkin, devrimci teori ile yüklü ögelerini içerir. Onun öncü müfrezesidir. İdeolojik ve siyasal lideridir. Aynı zamanda en yüksek düzeyde sınıf örgütü biçimidir.

İdeolojik savaşla örgütlenme içiçedir. Birbirinden bağımsız olarak düşünülemez. Çünkü örgütsel birlik ideolojik birlik üstünde yükselir. Lenin, “devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz” diyor. “Ancak en ileri teoriyle donatılmış parti öncülük görevini yerine getirebilir” (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.5, s.369) diyor.

İdeolojik birlikle örgütsel birlik arasındaki bu tamamlayıcı ilişkiden de anlaşılacağı gibi, “örgüt sorunlarına yanıtlar Marksistlerin bütün dünya görüşleriyle ayrılmazcasına bağlıdır.” (Lenin, *agy*, c.17, s.401)

Örgütsel işleyişin anayasası tüzüktür. Tüzük kısa kısa kuralları içerir ama bu kısa kuralların altında ülkenin ve partinin durumuna göre farklı biçim ve ölçüde uygulanan derin anlayışlar yatar.

PARTİ DİSİPLİNİ

Bu bölüm gazetemizin 212-213, 217-218, 221-222, 229, 238, 300. sayılarında çıkmış çeşitli yazılardan ve Parti Disiplini ile Örgüt ve Örgütçü kitaplarımızdan derlenmiştir.

Önce tek tek kavramlara bakarak başlayalım.

Demokratiklik

Teorik olarak parti içi demokrasinin en geniş uygulanımının iki vazgeçilmez koşulu vardır. Birincisi, yalnızca üyelere karşı değil, bütün halka karşı tam bir açıklık. İkincisi, bütün yönetim katlarına seçimle gelinmesi. (Lenin, *agy*, c.5, s.477)

Parti çalışmasının aldığı somut biçim, ülkedeki sınıfların konumuna ve sınıf savaşının düzeyine göre illegal, yarı-legal ve legal biçimlerde olur. Örneğin parti, bütünüyle gizli çalışmak zorundaysa, demokrasi için söylediğimiz iki önkoşulun ikisi de tam anlamıyla uygulanamaz. Birinci madde bir hayli kısıtlanmaya uğrar. Ancak zaman zaman yayınlanan MK bildirimleri ve merkezi toplantı tutanaklarıyla belli bir açıklık sağlanmaya çalışılır. İkinci maddenin ise hepten ayakları havada kalır. Partinin, kadrolarını kendi üyelerinden bile gizli tutmak zorunda olduğu düşünülürse, açık seçimin anlamsızlığı ortaya çıkar.

Parti çalışmasının en geniş legal biçimlerinin olanaklı olduğu koşullarda bile, eğer legalizme düşülmek istenmiyorsa, belli çalışmalar gizli yürütülmek zorundadır. Bu durumda da sözünü ettiğimiz iki önkoşulun belli bir değişmeye-deformasyona uğraması kaçınılmazdır. Yani, legal koşullarda da ciddi bir parti için demokrasinin tam uygulanması gevezelikten öteye gidemez. Özetlersek, "gerçekte hiçbir devrimci örgüt, ne kadar isterse istesin, geniş demokrasiyi hiçbir zaman uygulamamıştır ve uygulamamıştır." (Lenin, *agy*, c.5, s.479)

Buradan da anlaşıldığı gibi, partide demokrasi koşullara göre değişik ölçüde uygulanan, çoğu zaman tam uygulanamayan bir işleyişdir. Demokratik merkezîyetçilik ilkesinin esas yönü merkezîyetçiliktir.

Merkezîyetçilik esasır

Manifesto'da, işçi sınıfı için birliğin önemine değinildikten sonra şöyle deniyor:

"Modern endüstrinin yarattığı ve değişik yörelerin işçilerini birbirleriyle ilişkiye geçiren geliştirilmiş haberleşme araçları bu birliğe yardım eder. Hepsini aynı karakterde olan çeşitli yerel savaşımın, sınıflar arasında tek bir ulusal çapta savaşıma *merkezileştirmek* için tam da bu ilişkiye gereksinim vardı. Ama her sınıf savaşımını siyasal savaşımımızdır. ...

"Proleterlerin bir sınıf olarak, dolayısıyla bir siyasal parti olarak örgütlenmesi..." (Marks-Engels, *Seçme Yapıtlar*, Üç ciltlik, c.1, s.116-117)

Görüyoruz ki, işçi sınıfının sınıflaşması ulusal çapta merkezileşmiş tek bir sınıf savaşımıyla bağlıdır. Ama sınıf savaşımını, siyasal savaşımımızdır. Dolayısıyla, sınıf savaşımının ulusal çapta merkezileşmesi, sınıf partisinin merkezi örgütlenmesiyle kopmazcasına bağlıdır.

İşçi sınıfına sınıf savaşımında öncülük edebilecek örgüt, ancak, savaşımı yerel düzeyden kurtarıp merkezi bir yapı altında toplayan bir örgüt olabilir. Yerel örgütlenmeler, düşmanı yenecek güçte darbe vuramaz. Tek bir yumruk gibi işleyen, merkezi, sınıf savaşımına da merkezi liderlik edebilen bir partinin kurmaylığında düşman yenilebilir.

Merkezîyetçiliğe karşı olmak, işçi sınıfının savaşımını ülke çapında bir bütün olarak birleştirmeye de karşı çıkmak demektir. Gerçekte partileşmeye karşı çıkmak, örgütsüzlüğü savunmak demektir.

Rusya'da henüz partileşme tartışmaları süerken Lenin şöyle diyor:

"Yerel Sosyal Demokrat (komünist —

ÖRGÜTSEL İŞLEYİŞİN TEMEL İLKESİ: DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK

İ.S.) çalışmanın tam özgürlüğüne duyulan gereksinimle *tek — ve dolayısıyla merkezîyetçi — bir parti* (abç) kurma gereksinimi nasıl birleştirilebilir?... Yerel Sosyal Demokrat (komünist — İ.S.) örgütlerin çalışmaları, tüm parti çalışmasının *tabanıdır*. Ama eğer bu, birbirinden kopuk 'amatörler'in çalışması olacaksa, o zaman buna gerçek anlamda Sosyal Demokrat (komünist — İ.S.) denemez, zira bu proletaryanın *sınıf* savaşımını örgütlemek ve yönetmek olmayacaktır." (Lenin, *agy*, c.4, s.218)

Sınıf savaşı ülke çapında yürür. Sınıf savaşımını ülke çapında örgütleyecek ve yönetecek *bir* partiden söz edilecekse, bu parti merkezîyetçi olmak zorundadır.

Partinin üstten alta doğru örgütlenmesi merkezîyetçiliğin gereğidir. Yani alt örgütler merkez komitesine, merkez komitesi de kongreye karşı sorumludur. Programın, tüzüğün ve kongrenin çizdiği çerçeve içinde, merkez komitesi her türlü yetkiyi kullanmakla hem sorumlu hem de yükümlüdür.

Lenin İkinci Kongre'den sonra şöyle diyor:

"Şimdi örgütlü bir parti olduk ve bu, otoritenin kurulması, fikirlerin gücünün otoritenin gücüne dönüştürülmesi, partinin alt organlarının üst organlara uyması demektir." (Lenin, *agy*, c.7, s.365)

İşte merkezîyetçilik fikirlerin gücünün tüzük aracılığıyla merkezi otoritenin gücüne dönüştürülmesidir. İşin özünde merkezi otorite vardır. Komünist partisi en başından merkezîyetçidir. Bunu kabul etmeyene komünist denmez.

Hatta bu yalnızca komünistler için değil tüm devrimciler için geçerlidir. Lenin Narodnik hareketini değerlendirenken şöyle diyor:

"Narodnaya Volya'nın yanlışı, militan bir merkezi örgütlenme kurması değildi. *Hiçbir devrimci eğilim, eğer gerçekten savaşmak istiyorsa böyle bir örgüt olmadan yapamaz...* Militan bir merkezi örgütlenme, 'Narodnaya Volya'nın tarihsel bir başarısıydı. Yanlışı, özünde devrimci olmayan bir teoriye güvenmekti." (Lenin, *agy*, c.5, s.474) (abç)

Komünistlerin farkı, doğru devrimci teorinin, fikirlerin gücünü merkezi otoritenin gücüne dönüştürmeleridir.

Merkezîyetçilik, özerkliğin (ademi-merkezîyetçiliğin, otonominin) karşıtıdır. Bürokrasi ise demokrasinin karşıtıdır. Aralarında çok yakın ilişki ve geçişler vardır. Ancak neyin neye karşıt olduğunu unutmamalıyız.

Görevlileri seçimle gelen örgüt demokratiktir. Görevlileri seçimle gelen örgüt, örgütün yapısına göre demokratik merkezîyetçi ya da demokratik özerk (ademi-merkezîyetçi) olabilir.

Görevlileri atamayla gelen örgüt bürokratikdir. Görevlileri atamayla gelen örgüt, örgütün yapısına göre bürokratik merkezîyetçi ya da bürokratik özerk (ademi-merkezîyetçi) olabilir.

Komünist partisinin illegaliteye itildiği ortamlarda parti içi demokrasinin sınırlı, merkezîyetçiliğin, emir-kumanda zincirinin olabildiğince etkin olması kaçınılmazdır. Burjuva aygıtlarıyla başedebilecek ve işçi sınıfını devrime götürebilecek bir örgütlenme yaratabilmek için bu zorunludur.

Bu çalışma biçiminin kendiliğinden bürokratizmi yaratacağı da, hiç yaratmayacağı da söylenemez. Anlaşılması gereken, bu seçimin öznel bir seçim olmadığı, başka çeşit örgütlenmenin olanaksız olduğudur. Sorun ve yanıtı

komünistlerin önüne nesnel olarak gelmektedir. İlegalite koşulları hiçbir parti, hiçbir komünist için istenen, özlenen birşey değil, burjuvazinin kendi çıkarı için zorla ittiği, çeşitli tuzaklarla, yetersizlik ve bozulma tehlikeleriyle dolu çetin bir yoldur. Bu yolu ve onun zorunlu kıldığı örgüt modelini komünistler seçmiyor. Bu yol dayatılıyorsa seçilecek, sonra da ikinci adım olarak bu yolun taşıdığı tehlikelere karşı önlemler geliştirilecektir. Lenin'in ikinci olarak ele alıp çözdüğü konu bu olmuştur.

Demokratik merkezîyetçilik

"*Demokratik merkezîyetçilik yalnızca bölgelerden temsilcilerin biraraya gelip, yöneticiliği yapacak sorumlu bir organı seçmesi demektir.* Fakat nasıl? Bu kaç tane uygun insan, kaç tane iyi yönetici olduğuna bağlıdır. *Demokratik merkezîyetçilik, kongre merkez komitenin çalışmasını denetler ve onu değiştirip yerine bir başkasını atayabilir demektir.*" (Lenin, *agy*, c.30, s.465) (abç)

Bunun ötesinde, iki kongre arasında karar verici merkez komitesidir ve gelecek kongreye dek, kongre kararlarının sınırları içinde kalmak koşuluyla (Lenin, *agy*, c.11, s.322) MK'nın kararları kesin ve her üye için bağlayıcıdır. "Merkez organların yönlendirmesini reddetmek partide kalmayı reddetmekle, parti bozgunculuğuyla eşdeğerdir." (Lenin, *agy*, c.7, s.362, ayrıca bkz: Lenin, *agy*, c.26, s.224, 280, 301)

Azınlık çoğunluğa uyar. "Taktikler bir partinin güncel eylemini belirler, dolayısıyla birleşik bir partinin yalnızca bir set taktiği olabilir. Bu taktikler parti üye çoğunluğu tarafından kabul edilmiş taktikler olmalıdır. Çoğunluk tutum belirlediğinde, azınlık bir sonraki kongrede eleştiri ve sorunun çözümünü isteme hakkını koruyarak siyasal eyleminde buna uymak zorundadır." (Lenin, *agy*, c.10, s.111)

Partinin tüm yayınları partiye ve partiyi temsil eden organa koşulsuz olarak bağımlıdır. (Lenin, *agy*, c.34, s.326)

Merkez komitesinin, kendi altındaki tüm örgütleri kurma ve dağıtma yetkisi vardır. Yerel örgütlerin özerkliğinin sınırını belirlemede yerel örgütlerin değil, parti merkezinin sözü geçer. (Çünkü parçanın özerkliğinin sınırını parça değil, onun parçası olduğu bütün belirler.) (Lenin, *agy*, c.4, s.362-364)

Merkez komitesinin parti kadrolarına ülke içinde ve dışında yer değiştirme yetkisi (Lenin, *agy*, c.33, s.316) ve kooptasyon yetkisi vardır.

Merkez komitesinin ara yöneticileri atlayarak kendisine bağlı örgütlerin üyelerine görev verme yetkisi (pratikte zorunlu olmadıkça bunun işletilmemesi genel uygulamadır) vardır. (Lenin, *agy*, c.6, s.485) Aynı yetki yöneticiler için de geçerlidir. Bakın bu konuda Lenin ne diyor:

"Krasin Mukhin'in Stalin'den *para sakladığını* yazıyor. 'Kendi (!!!) yöneticilerinin direktiflere' bile olsa bunu yapmaya *hiç hakkı* yoktur. Çünkü 'kendi' yöneticisi, olmasa da Stalin de bir yönetici, hem de daha yüksek bir yöneticidir." (Lenin, *agy*, c.44, s.151)

Her koşul altında parti kongresinin toplanması, MK'nın seçimle görevle gelmesi, azınlığın çoğunluğa uyması, parti merkezini (dolayısıyla parti bütünü) çalışmalar hakkında bilgilendirmede olabilecek en geniş desantralizas-

yon, program-tüzük ve parti taktiklerine dayalı yoldaş güveni, her gereken durumda açık-namuslu ideolojik tartışma gibi uygulamalar da parti pratiğinde bürokratizme karşı yarattığı önlemlerdir.

Ayrıca, parti programının ilkeleri ve MK'nın kararları sınır olmak üzere, parti içinde ve dışında eleştiri yapma hakkı vardır. Öte yanda, partinin belirli bir eylemini bozacak ya da hatta güçleştirecek eleştiriyi ne parti dışında, ne parti toplantılarında ve ne de parti basınında yapmak hakkı yoktur. (Lenin, *agy*, c.10, s.442-443)

Demokratik merkezîyetçilik genel olarak bu uygulamaları kapsar. Bu ilkeyi bir de somut olarak partimiz açısından ele almadan önce, komünist partisinde herşeyden önemli bir anlayışa, yoldaşça güvene değinelim.

Demokratik merkezîyetçiliğin özü: Yoldaşça güven

Yeraltında terör karşısında çalışan partide yerel birimlere özerklik ve tüm organlar için seçim yapma gibi uygulamalara olanak yoktur. Seçim ilkesinin uygulanabilme düzeyi parti içinde biçimsel demokrasinin göstergesi olduğuna göre illegalite koşullarında komünist partisi ancak MK düzeyinde tam anlamıyla demokratiktir. Yalnız bu organ kongrede seçimle gelir. Bolşevikler de böyle yapmış, biçimsel demokrasinin çok sınırlı işlediği asıl olarak yoldaşça güvene dayalı bir işleyiş yaratmışlardır.

Yoldaşça güveni, öyle ne olduğu belirsiz birşey gibi değerlendirmemeliyiz. Yoldaşça güven son derece neseldir. Arkadaşlık, dostluk, vb. değildir. Biliyoruz ki, *arkadaş gurubundan parti olmaz*. Yoldaş güveni, program, tüzük ve parti taktiklerine dayalıdır. Yoldaşça güven parti program ve tüzüğü ve MK kararları çerçevesinde çalışan her yoldaşça otomatik olarak gösterilir, odur. Lenin bunu açıkça söylüyor. Bunun ötesi kişisel sorundur, yoldaşça güven içine girmez. Yoldaşça güven son derece neseldir ve yoldaşıktan daha üstün hiçbir şey yoktur.

Lenin'in aktardığına göre, RSDİP'li Menşeviklerin "yoldaşça güven hangi temelde oluşur" sorusuna tutarlı bir yanıtları yoktu. Ancak şöyle bir *idealist* anlayışı ileri sürüyorlardı:

"Güven çok hassas birşeydir, insanın kafasına zorla sokulamaz." (Lenin, *agy*, c.7, s.391)

Görüldüğü gibi Menşevikler yoldaşça güveni rastlantılara bırakan bir keyfîlik içindeydiler. Lenin'in anlayışını, Menşeviklere verdiği yanıtın sızmayacağına çalışalım:

"Bir kümenin (okuma gurubu, çalışma gurubu anlamına — İ.S.) üyesiyken, örneğin, bay X ile çalışmayı yalnızca güven duymadığım gerekçesiyle ve başka bir neden göstermeksizin reddedebilirdim. Fakat şimdi bir parti üyesiyim. Eski küme çalışmalarının kapris ve saçmalıklarına kapıyı açacağı için kimseyi genel olarak güvensizlikle suçlamaya *hakkım yoktur*. 'Güvenim' ya da 'güvensizliğim' üzerine resmi nedenlerimi göstermek *zorundayım*. Yani, resmen kabul edilmiş program, taktik ya da tüzüğün ilkelerinden referanslar vermeliyim." (Lenin, *agy*, c.7, s.391)

Partinin program, taktik ve tüzüğünü parti ideolojisi belirler. O halde, yoldaşça güvenin rastlantısal olmayan ve onu dayanıklı kılan tek gerçek oluşturucusu partinin ideolojik çizgisidir. Yoldaşça güvenin asıl dayandığı temel, bütün partililerin aynı ideolojik çizgide anlayışlarını derinleştirmeleridir.

Partinin anayasası demek olan tüzük, yoldaşça güveni somut kurallara bağlar ve işleyişle yoldaşça güvenin gelişip yaygınlaşması için ortam hazırlar.

Tüzük, işleyişle yoldaşça güven ortamını hazırlarken, genel çıkarı, bütünün çıkarını parçalara karşı göz bebeği gibi korur, bu nedenle de örgütlü güvensizliği temsil eder. Lenin, oportünistlerden gelen "siz tabana güvenmiyorsunuz" tipi eleştirilere şu yanıtı veriyor:

"Tüzüğümüz, partinin, tüm bölümlerine karşı, yani tüm yerel, bölgesel, ulusal ve diğer örgütlerine karşı örgütlü güvensizliğini temsil ediyor." (Lenin, *agy*, c.7, s.250)

Örgütlü güvensizliği temsil eden tüzüğün yoldaşça güvenin ortamını hazırlıyor olması şunu çok iyi gösteriyor ki, yoldaşça güven genelin, bütünün ortak çıkarı temelindedir.

Şimdi demokratik merkeziyetçiliği somut olarak bizim partimiz açısından ele alalım.

Bizde demokratik merkeziyetçilik

Partimizde Kongre, Merkez Komitesi ve Genel Sekreter seçimle, bölge komiteleri ve altı atamayla göreve gelir, gelmiştir. Bu durumda partimizi nasıl adlandıracağız?

En önemli karar organları, partinin varlığını yokluğunu belirleyecek karar organları seçimle geldiği için partimiz demokratik merkeziyetçidir.

Partimizde seçimle gelen organların altı için de durum biraz değişiktir. Bankaya memur almak gibi değildir. Bankaya memur alan müdür seçimle gelmemiştir. Kongre partinin çoğunluğudur. Dolayısıyla iki kongre arasında partinin çoğunluğunu MK temsil etmektedir. Bu yoldaşlara böyle bir organ görev vermektedir.

Öyleyse, partimizi nasıl adlandırmak

gerektiğini bir daha ve daha tam belirtelim: *En önemli karar organları seçimle geldiği için, altları da parti çoğunluğunun seçtiği ve iki kongre arasında bu çoğunluğu temsil eden MK atadığı için, partimiz bürokratik merkeziyetçi değil, demokratik merkeziyetçidir.*

Parti içinde demokrasi, merkeziyetçilik, bürokrasi, özerklik korularında kafa karıştırmaya çalışan küçük burjuva oportünizmini anında yakalayabilmek için iki anahtar vardır.

Bu tartışma eğer namuslu ve tutarlı biçimde yürüycekse, birincisi, "atama mı, seçim mi?" üzerine olmalıdır. Ve tüm o demokrasi budalaları, Türkiye gibi bir ülkede illegal bir partinin organlarını nasıl seçimle oluşturabileceğini yalnız bize de değil, ileri işçilere anlatmalılardır.

Bu tartışma namuslu ve tutarlı biçimde yürüycekse, ikincisi, "monolitiklik mi, parti çoğunluğuna (kongreye, programa, tüzüğe, MK kararlarına) ters görüşlere özgürlük mü?" üzerine olmalıdır. Kalıcı bir komünist partisi yapısı olarak nasıl bir kurumsallaşma istiyoruz? Bu tartışmada komünisti oportünistten ayıran ikinci anahtar da budur.

Komünistler, Türkiye koşullarında demokrasi üzerine gösteri yapmanın ve

büyük konuşmanın yersiz olduğunu söylüyorlar.

Partimizin önünde merkeziyetçiliği daha da geliştirme görevi vardır. III. Konferans kararlarında, bu çerçevede, enformasyonun önemi özel olarak vurgulanmaktadır. Bu nedenle, bizde demokratik merkeziyetçiliğe geçindikten sonra, doğrudan enformasyonun önemi üzerinde ayrıca durmak istiyoruz.

Güçlü merkez için ademi-merkeziyetçilik doğrudan enformasyon

Lenin, örgüt işleyişini geliştirdiği en önemli yazılarından biri olan "Örgütsel Görevler Üzerine Bir Yoldaş Mektup"ta "parti örgütlenmesi ve bütün parti çalışması hakkında son derece önemli bir ilke" vardır diyor ve şunları söylüyor:

"Hareketin pratik ve ideolojik önderliği ve proletaryanın devrimci savaşımına ilişkin olarak olabildi en çok merkeziyetçilik gerekirken, parti merkezine (ve böylece bütün partiye) hareket hakkında bilgi verme konusunda ve partiye karşı sorumluluk konusunda en geniş ademi-merkeziyetçilik gereklidir.

"(...)

Komünist partisi, büyük ölçekli üretimin nesnel temelinde ama kapitalizmin toplumsal disiplinden çok daha ileri bir disiplin kurar. Ancak böyle bir disiplinle devrim yapılabilir. Proleter yığınlarının devrimci enerjisini ancak böyle bir disiplin anlayışı harekete geçirebilir.

II

ÖRGÜTSEL İŞLEYİŞE UYMA Z RUNLULUĞU: DISİPLİN

Bu bölüm gazetemizin 105-106, 122, 217-218, 221-222. sayılarında çıkmış çeşitli yazılardan ve Parti Disiplini, Geçici Yol Arkadaşları, Durum ve Görevlerimiz, Örgüt ve Örgütçü kitaplarımızdan derlenmiştir.

Yukarıdaki bölümde, örgütsel işleyişin temel bir ilkesi olarak demokratik merkeziyetçilik üzerinde durduk. Bunu yaparken gerçekte disiplin konusuna çoktan girmiş olduk. Burada da demokratik merkeziyetçilik konusunun dışına çıkmış oluyacağız. Yalnızca sorunlara, örgütsel işleyişe uyma zorunluluğu diye kabaca tanımlayabileceğimiz disiplin açısından yaklaşacağız.

Parti disiplini

Lenin, parti disiplininin hem önemini, hem anlamını çok güzel açıklıyor:

"Biz disiplinin önemini ve bu kavramın işi sınıfı partisinde nasıl anlaşılması gerektiğini defalarca belirttik. Disiplini eylem birliği, tartışma özgürlüğü ve eleştiri olarak tanımladık.

"...İşçi sınıfının gücü örgütlenmede yatar. Yığınlar örgütlenmemişse proletarya hiçbir şeydir. Örgütlüyse herşeydir. Örgüt demek, eylem birliği, pratik uygulamada birlik demektir. Fakat her eylem ancak hareketi geriye değil ileri itmeye, proletaryayı ideolojik olarak geriletmeye, yozlaştırmaya ve yayıflatmaya değil birleştirmeye, ilerletmeye yaradığı için ve bunu yaptığı sürece değerlidir. İlkeler üzerine kurulmamış örgüt anlamsızdır ve pratikte işçileri egemen burjuvazinin zavallı bir kuyruğu haline getirir. Bu yüzden proletarya, tartışma ve eleştiri özgürlüğü olmayan eylem birliği tanımaz. (abç) Bu yüzden, sınıf bilinçli işçiler şunu akıldan çıkarmamalıdır ki ilkelerin ciddi olarak çiğnenmesi tüm örgütsel bağların kopmasını zorunlu kılar." (Lenin, *agy*, c.11, s.320)

Eylemde birlik proletarya için her zaman can alıcı önem taşır. Açık tartışma, bunun doğruluğunu sağlama-

nın, güvenceye almanın bir mekanizması olarak, komünist partisinde merkezi otoritenin gücü fikirlerin gücüne dayandığı için devreye girer ve ideolojik birlikle örgütsel birlik arasındaki bağın kopmasını önler.

Karar alınincaya kadar olanaklar elverdiği ölçüde her militanın tartışmaya katılmaya, kararın oluşmasına katkı yapmaya, varsa eleştirilerini getirmeye hakkı vardır. Karar alındıktan sonra eylem bitene kadar bütün herkesin görevi o kararın tam olarak uygulanmasına çalışmaktır. Alınan kararın uygulanması sırasında hiçbir militan ne kendi parti örgütünün toplantısında, hücrelerinde, ne de parti dışı herhangi bir yerde eylem birliğini bozucu eleştiri yönelmez. Eylem bittikten sonra hâlâ kararın doğruluğuna ikna olmamışsa üyenin eleştirisini yineleme hem hakkı, hem de görevidir.

II. Kongre'de *Iskra*, partinin merkez organı oluyor. Oportünistler azınlıkta kalıyor. Martof merkez organa seçildiği halde, görevini boykot ediyor, çalışmalara katılmıyor. Lenin Martof'un disiplinsizliğini eleştirirken komünist disiplinin gereklerini de ortaya koyuyor:

"Normal bir savaşım, görüşlerin savaşımı, belli sınırlar içinde yürüyen bir savaşımına izin verilebilir, ama boykot, merkez komitesinin yönetimi altında çalışmayı reddetmek, parti kasasını parasal olarak desteklemeyi reddetmek, bunlara izin verilemez." (Lenin, c.7, s.157) (abç)

Komünist partisinde ideolojik tartışmaya yer vardır, görüşler yasaklanarak parti monolitik yapılamaz ama komünist partisi yukarıdan aşağıya örgütlenir. Merkezin direktifleri doğrultusunda hareket etmemek, yukarıdan aşağıya örgütlenme işleyişinin kurallarını çiğnemek, parti birliğini bozar. Bu ise ancak derin ilkesel ayrılıklar varsa, birlikte hareket etmek olanaksızsa başvurulabilecek bir

yoldur. Yoksa parti yıkıcılığdır.

Doğru anlaşılması ve uygulanması kaydıyla, açık tartışma eylemde birlik parti yıkıcılığına karşı, yapıcı bir ilkedir.

Doğrunun elinde yapıcı bir ilke: Açık tartışma-eylemde birlik

Açık tartışma eylemde birlik ilkesine karşı çıkmak, hem ideolojik plüralizm, hem örgütsel bölücülük demektir. Parti çok çeşitli insanlardan oluşur. Çeşitli konularda ayrı görüşlerin çıkmayacağını düşünmek idealizm olur. Özellikle sınıf savaşımı doğrudan ilgilendiren farklı görüşlerin doğru görüş tarafından ikna ile ögütülmesi gereklidir. Bu da açık tartışmayla olur. Çeşitli görüşler ögütülmeden, partide bir ideolojik birlikten söz edilemez. Farklı görüşler açıkta ya da derinde durur ve sürekli eylemi etkiler, merkeziyetçiliği zayıflatır. Bilinçli merkeziyetçilik doğruya inanca dayanır. Herkesin kendine göre "doğru"su olursa, bu davranışları farklılaştırır ve örgütü böler.

Açık tartışma eylemde birlik her koşula göre uygulanabilecek bir ilkedir. İlke oluşu bu genelliğiyle bağlıdır. Fikir ayrılıkları varsa, bunların giderilmesini ve bu süreçte partinin dağılmamasını sağlar. Sonunda doğrunun güçlenmesini ve eylemde birliği pekiştirmesini sağlar. Yoksa fikir ayrılıkları temelinde fraksiyonlar doğar.

Açık tartışma eylemde birlik ilkesini fraksiyonculukla eşit göstermek saçmadır. Tam tersine fraksiyonculuğu hem engeller, hem de çıkımsa giderir, çözer. Bu ilke yapıcıdır.

Açık tartışma eylemde birlik ilkesini örgütlü tartışmaya ters düşürmek de saçmadır.

Örgütlü tartışma açık tartışma hakkının kullanılış biçimidir. Bu hakkın kullanımı, tabanın yönetime bir yetki devridir. Yönetim yetkiyi kötüye kulla-

"Bu ademi merkeziyetçilik, devrimci merkeziyetçiliğin esas ön koşulu ve onun esas düzelticisidir.

"(...)

"...Gerek merkeze karşı sorumluluk konusunda ve gerekse merkezi parti cihazının bütün alanlarında bilgi sahibi kılmak konusunda en fazla ademi merkeziyetçilik uygulamazsak, merkez güçsüz kalacaktır." (Lenin, *agy*, c.6, s.233-250)

Yapılması gerekeni, tutulması gereken yolu Lenin açıkça ve uzun uzun yazmıştır. Bize düşen bu yazılanları anlamaya ve ilkesel dediği bir konu olduğu için, uygulamaya çalışmaktır. Bu nasıl yapılır? Bir kez, şu "üstünü atlamak" fikrini kafalardan yok etmek gerekir. "Üstünü" atlıyor da ne yapıyor? Onun "üstüne" gidiyor. Buna karşı çıkmak, şeflik, dükalık anlayışı olur. Hiç öyle bir kavram yok. Bu, Bolşevikler kadar deneyimli olmayan bir partide, yersiz ve hatta kariyerist bazı davranışlar, hatta güvenli riskleri getirebilir. Fakat bunun önlemleri bulunur ve ne olursa olsun bu yolun partiye kazandıracağı, verebileceği zarar yanında dev bir ağırlık taşır. Bu kapı açık tutulmalı, her partili bunu hakkı olarak bilmelidir. O zaman pek çok şey düzün gider.

Parti organlarından geçmeyen enformasyon, doğrudan enformasyon! Oradan da geçsin ama bu enformasyonun önemi bambaşkadır. Ve bu, gizlilik kurallarına dikkat edilerek yapılabilir. Lenin burada posta yöntemini öneriyor. Yalnızca parti organlarından geçerek gelen enformasyon çok büyük, çok tehlikeli bir tekeldir. İki kanalın birlikte işlemesi gerekir. Bu anlayış tüzüğümüzde çok açık yazılmış bir madde olarak vardır. Sorun bu maddeyi yeterince geniş uygulayabilmektir.

nırsa, ya da kullanması gerektiği halde kullanamazsa açık tartışma herkesin en doğal hakkıdır.

Komünist partisinde sınıf savaşımı için zaman kaybı olacak boş zevzekliğe yer yoktur. Herşeyde olduğu gibi sınıf savaşımının çıkarı bunda da ana ölçütür.

Partide disiplin nasıl sağlanır, nasıl güçlendirilir?

Bu soruyu Lenin sormuş ve çok güzel yanıtlamıştır:

"Yineliyorum: Rusya'da utkuya ulaşmış proletarya diktatörlüğünün deneyimi, düşünmeyi beceremeyenlere ya da bu konuda kafa yormamış olanlara bile, mutlak merkeziyetçiliğin ve proletaryanın sıkı disiplininin burjuvaziye karşı utkunun zorunlu koşulu olduğunu göstermiştir.

"Buna çok yerde değinilmektedir. Ne var ki, bunun ne anlama geldiği ve hangi koşullarda olanaklı olduğu konusunda hiç de yeterince kafa yorulmamaktadır. ...

"(...)

"İlk akla gelen sorular şunlardır: Proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl sağlanır? Nasıl sınanır? Nasıl güçlendirilir? Birincisi, proleter öncünün sınıf bilinciyle, devrime adanmışlığıyla, tutkusu, özverisi ve yiğitliğiyle. İkincisi, bu öncünün emekçi halkın en geniş yığınlarıyla, başta proletarya olmak üzere, ama aynı zamanda proleter olmayan emekçi yığınlarıyla da bağlanma, en sıkı ilişkiyi sürdürme ve — nasıl diyeyim — belli ölçüde kaynaşma yeteneğiyle. Üçüncüsü, bu öncünün siyasal yöneticiliğinin doğruluğuyla. Yeter ki geniş yığınları kendi deneyimleriyle bunların doğruluğunu anlamış olsun. Bu koşullar olmadan, misyonu burjuvaziye devirip tüm toplumu dönüşüme uğratmak olan ileri sınıfın partisi olmaya gerçekten yetenekli bir devrimci partide disiplin sağlanamaz. Bu koşullar olmadan, disiplin sağlanmaya yönelik tüm çabalar boşa çıkar ve laf ebeliği ve şarlatanlıkla sonuçlanır. Öte

yandan, bu koşullar bir anda çıkamaz. Bunlar ancak *uzun çabalar* ve savaşılar kazanılmış *deneyimle* yaratılır. Devrimci teori bunların yaratılmasını kolaylaştırır. Devrimci teori ise dogma değildir, ancak gerçekten yığınsal ve gerçekten devrimci bir hareketin pratik eylemiyle yakın bağ içinde son biçimini alır.

"Bolşevizmin 1917-20 arasında, görülmemiş denli zor koşullarda, en sıkı merkezîyetçiliği ve demir disiplini oluşturmuş ve başarıyla sürdürülmüş olması, Rusya'nın birtakım tarihsel özgülüklerinden kaynaklanmaktadır.

"Bir kez, Bolşevizm 1903'de Marksist teorinin çok sağlam temeli üstüne oturdu.

"(...)

"İkincisi, teorinin bu granit temeli üstünde yükselen Bolşevizm, elde ettiği deneyimin zenginliği açısından dünyada eşi görülmemiş bir onbeş yıllık pratik tarihten (1903-17) geçti. O onbeş yıl boyunca, başka hiçbir ülke o devrimci deneyime, hareketin değişik biçimlerinde — legal-illegal, barışçıl-fırınalı, gizli-açık, yerel hücreler-yığınsal hareketler, parlamenter-terörist — bu denli hızlı ve değişken bir deneyime yaklaşık olsun tanık olmadı. Başka hiçbir ülkede, bu kadar kısa zaman içinde, çağdaş toplumun *tüm* sınıflarının savaşımlarını bu kadar zengin biçimleri, tonları ve yöntemleri yoğunlaşmamıştır." (Lenin, *agy*, c.31, s.24-26) (abç)

Bolşevik disiplin ve merkezîyetçilik nasıl sağlandı, nasıl korundu, nasıl geliştirildi, bundan güzel anlatılamaz. Alıntılarını gösterdiği sonuçları kısaca özetlersek:

1. Mutlak merkezîyetçilik ve demir disiplin utkununun zorunlu koşuludur.

2. Bolşeviklerde bu disiplin

a. öncünün sınıf bilinci, devrime adanmışlığı, özverisi, kahramanlığıyla,

b. yığınlarla bağlanma yeteneğiyle, c. siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğu ve yığınların *kendi deneyimlerinden* bunun doğruluğunu görmeleriyle sağlandı ve güçlendirildi.

3. Bu koşullar bir anda oluşmaz. Uzun süreli çaba ve deneyim kazanmayla olur. Doğru devrimci teori de yardımcı olur.

4. Bolşevikler böyle bir disiplin sağlamayı nasıl başarabildi?

a. Bolşevik Parti, Marksizmin sağlam tabanına oturdu. Rusya'nın zengin deneyiminin büyük payı oldu. Avrupa'ya sürgünler yeni fikir akımlarını, yeni gelişmeleri taşıdı.

b. Onbeş yıllık savaşında kadrolar pişti.

Ve böylece Bolşevizmin dünyaya destan disiplini doğdu.

Parti disiplininin toplumsal-sınıfsal niteliği

Disiplin sınıfsal bir kavramdır. Proletarya üretimdeki yeri gereği disiplinelidir. Bu ne demektir?

Lenin şöyle diyor:

"Büyük ölçekli makina endüstrisi ... mutlak ve kesin irade birliği ister. Bu irade birliği yüzlerce, binlerce, on binlerce kişinin birleşik emeğini yönlendirir." (Lenin, *agy*, c.30, s.475)

Yani, proletarya üretimdeki yeri gereği disiplinelidir demek, fabrikanın nesnel olarak sağladığı irade birliğinden söz etmektir. İşçi adam belli saatte işinde olur. İşini belli bir düzen içinde yapar. Bunu yapmazsa fabrika üretimine katılamaz. Fabrika nesnel olarak bunu

gerektiriyor.

İşte proletaryanın üretimde uyması gereken ve yaşamına işleyen bu düzen, onun sınıf savaşımında, örgütlenmesinde de yansır. Proletarya, irade birliği içinde, örgütlü, planlı davranır.

İşin bir de toplumsal düzenle bağlı yönü vardır. Kapitalizm altında fabrika işçisi, üretimdeki yeri gereği örgütlüdür, disiplinelidir. Ama bunun yanı sıra da, kapitalistten kaynaklanan bir disiplinin etkisi altındadır. Kapitalist toplumda sermayenin disiplini egemendir. Bu disiplin de açlık tehdidinde dayanan disiplindir.

Kapitalist toplumda proletaryada iki özelliklidir. Toplumsal düzenden bağımsız olarak, proletaryanın üretimdeki yerinden doğan disiplinelilik. Ve kapitalistin kendi çıkarı için tüm toplumda kurduğu disiplinin etkileri.

İşçi sınıfının öncü partisinin disiplini, proletaryanın yukarıdaki özelliklerinin birincisi temelinde, ikinci özelliğe karşı bir disiplin anlayışı üzerinde kuruludur. Açık tartışma eylemde birlik. Eylemde birlik, proletaryanın üretimdeki yeri gereği taşıdığı özelliğe dayanır. Açık tartışma ise kapitalizmin açlık tehdidinde dayanan disiplinine karşı bilinci, doğruluğu, ilkeselliği getirir. Ne yaptığını, neyi ne için yaptığını bilen gelişkin kafayı getirir. Proletaryanın insiyatifini açar. İkisi birlikte, anlamı kavranmış, doğruluğuna inanılmış eylemde birliği içeren parti disiplinini oluşturur.

Kapitalist toplumda, komünist partisinin disiplini ileri bir disiplindir. Parti, büyük ölçekli üretimin nesnel temelinde, kapitalizmin toplumsal disiplininden çok daha ileri bir disiplin kurar. Ancak böyle bir disiplinle devrim yapabilir. Proleter

yığınlarının devrimci enerjisini ancak böyle bir disiplin anlayışı harekete geçirebilir.

Devrimden sonra, sosyalizm kuruculuğunda, açık tartışma-eylemde birlik ilkesi proletarya diktatörlüğünün işçiler emekçiler için geçerli olan disiplin anlayışıdır. Düşman sınıfları dışlar. Onlar için diktatörlüktür. Düşman sınıfların yok olmasıyla, sosyalist toplumun kurulması ve güçlenmesiyle birlikte "açık tartışma eylemde birlik" ilkesi tüm topluma egemen disiplin anlayışı olur.

"Her yeni toplum düzeni insanlar arası yeni ilişkiler, yeni bir disiplin ister. Bir zamanlar feodal disiplin olmadan ekonomik yaşam olanaksızdı. O zamanlar yalnız bir disiplin vardı: Kamçı disiplini. Kapitalistlerin yönetimi sırasında disiplin gücü açıldı. Şimdi ise, Sovyet devrimiyle, sosyalist devrimin başlamasıyla disiplin yeni ilkeler üzerinde kurulmak zorundadır. İşçilerin ve yoksul köylülerin örgütlenme gücüne inanan bir disiplin, yoldaşlık ilişkisinde bir disiplin, sapına dek karşılıklı saygıya dayanan bir disiplin, savaşımında bağımsızlığa ve girişkenliğe dayanan bir disiplin." (Lenin, *agy*, c.27, s.515)

Lenin başka bir yerde yine yeni disiplinden söz ederken, belirleyici olan işçi sınıfının sınıf bilinci ve kararlılığıdır der. Bir başka yerde ise şöyle der: "İşçilerin azgın, kaban, bentlerini aşan, buhar seli gibi coşkun 'açık toplantı' demokrasilerini, çalışma sırasındaki çelik disipliniyle, tek kişinin, Sovyet liderinin isteğine sorgusuz sualsiz boyun eğmesiyle bağdaştırmayı öğrenmek zorundayız." (Lenin, *agy*, c.30, s.476) Açık tartışma, eylemde işte çelik birlik!

III

TKP'DE KAVGANIN ODAKLARINDAN BİRİ: DISİPLİN ANLAYIŞI

Bu bölüm gazetemizin 135, 221-222, 233, 247, 249, 272. sayılarında çıkmış yazılardan ve TKP'mizi Yükseltelim broşürümüzden derlenmiştir.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye yayımlandığında yoldaşımız, TKP'nin 1977 Konferansı'nda aldığı kararlara ters birşey söylememişti. Kitabı yayınlamakla parti disiplinini çiğneyen bir suç işlememişti.

Herşeyi, tüzüğü, disiplini, yoldaşça güveni bozan menşevik yönetim oldu. 1979'da hiçbir tüzüksel gerekçeye dayanmadan, sorunu MK'da bile tartışmadan, tasfiyeciliğin kılıfı sahte bir "disiplinsizlik" suçlamasıyla Veli Dursun yoldaşımızı önce MK'dan, sonra partiden "çıkardı".

İşçinin Sesi'nin 1979'da tamamıyla haklı nedenlere dayanarak başlattığı açık ideolojik savaş, oportünist fraksiyonculuğa karşı partiyi yükseltme savaşıydı. İkiyüzlü olmayan, pırl pırl, onurlu bir savaştı. Parti içinde varolan "illegal" fraksiyonların teorik görüşlerini, aralarındaki farklılıkları açıkça ortaya koymadan el altından yürüttükleri çekişme ise fraksiyonculuktu, bölücülüktü.

1980 Plenumu'nda, oportünistler *İşçinin Sesi*'ni örgütsel olarak "yendiklerini" ama ideolojik planda yenemediklerini, çok sayıda yoldaşın *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini benimsediğini, bunları kazanmak için ideolojik savaş gerektiğini de açıkça söylediler. İdeolojik olarak yenmeden örgütsel "yenmek". İşte çiftlikçiliğin ta kendisiydi. Ayrıca bu yoldan gerçek bir örgütsel "yenilgi" de sağlanmazdı.

H. Erdal yoldaşın bayrak açarak ayrılması ve deneyimlerini yazarak partiye aktarması, likidatör-menşevik "resmi" yönetimin sergilenmesi doğrultusunda bir sis perdesini daha kaldırdı.

H. Erdal yoldaş şöyle anlatıyor:

"1977 Konferans Raporu'nda ve İ. Bilen'in okuduğu Politik Büro raporunda *İşçinin Sesi*

gazetesi, partimizin başarılı bir organı olarak övülmekteydi..." (H. Erdal, *TKP'mizi Yükseltelim*, *İşçinin Sesi* Yayınları, s.21)

"İ. Bilen'in Veli Dursun yoldaşa, kitaba ve çalışmalarına sempatisi o kadar yüksekti ki, toplanacak önümüzdeki plenumda Veli Dursun'un Politbüro'dan çıkarılacak bir başka yoldaşın yerine Politbüro'ya girmesi yolundaki önerisini söyledi ve bu konudaki düşüncelerimi sordu." (*agy*, s.22)

Erdal yoldaşın broşüründen öğrendiğimize göre, kitap üstüne radyodan bir tanıtma yazısı yayınlanması bile düşünülmüştü. Ancak 1979'da keskin bir dönüş oldu. Erdal yoldaş bu keskin dönüşü şu sözlerle anlatıyor:

"1979'da Plenum tarihi yaklaştığında birdenbire yüzseksen derecelik bir dönüş oldu. Bir 'disiplin' sorunu ortaya çıkarıldı. İ. Bilen'in önerisiyle yazılan kitabın, parti yönetiminin onayı dışında yayınlandığı gerekçesiyle, Veli Dursun'u disiplinsizlikle suçladık. İdeolojik bir gerekçe hiç kimse getirmiyordu. Getiremezdi de, çünkü Kasım 1977'de örgüt sekreterleriyle yapılan toplantıda Politbüro, devrimci durum dahil, kitabın belkemiğini oluşturan tüm görüşleri onaylamıştı. Onun için saldırının kılıfı "disiplinsizlik" olarak bulundu. Böylece İ. Bilen'in Politbüro'ya almayı düşündüğü Veli Dursun'u yine İ. Bilen'in önerisiyle disiplinsizlik gerekçesiyle MK'dan çıkarttık!" (*agy*, s.22-23)

Erdal yoldaş bu keskin dönüşün altında yatan anlayışı da şöyle anlatıyor:

"Veli Dursun yoldaşa ve daha sonra *İşçinin Sesi*'ne karşı takınılan bu tutumun, göklere çıkarmaktan yere batırmaya bu ani dönüşün altında yine şu likidatör anlayış yatıyordu: Türkiye'de devrime öncülük edecek illegal komünist partisinin yadsınması. Ne zaman ki legale çıkma hayalleri yıkıldı, partinin likidasyonunun koşulları da doğdu. *İşçinin Sesi*'nin tasfiyesi, işte bu likidasyonun önündeki tek ideolojik engeli ortadan kaldırmaya yönelikti." (*agy*, s.26)

1981'de menşevik bile denemeyecek Partizan kılıfı başa geldi. 1983'te 5. Kongre dedikleri bir toplantı yapıldı.

Bu toplantının 18. kararının 3. maddesinde şöyle deniyor:

"3. Geçmişte kooptasyon yolu ile MK'ne alınan Veli Dursun ve H. Erdal'ın MK'ne koopte edilme kararının onaylanmamasına, böylece onların, TKP MK üyeliği gibi onurlu bir görevi hiçbir zaman taşımamış olarak kabul edilmesini" (*TKP 5. Kongre Belgeleri*, s.115)

Birincisi, 1973 atılımı bir kongre ile başlatılmadığı için oluşturulan MK'nın tamamı ya girişimci üye ya da koopte edilmiş üye statüsündedir. Üstelik Veli Dursun ve H. Erdal yoldaşlarımız koopte edilmiş üyeler de sayılmazlar. Onlar MK'nın *girişimci üyeleridir*. Yani daha örgüt oluşum sürecindeyken, yukarıdan aşağıya örgüt kurma işi yapan MK üyeleridir. H. Kutlu ekibi o zamanlar parti üyesi bile değillerdi.

Yoldaşlarımız 1977 Konferansı'na kadar MK üyesi olarak çalıştılar, örgüt kurdular. 1977 Konferansı onların hukuksal durumunu kökten değiştirmiştir. Yani, o güne kadar kooptasyonu varsayarsak bile, o gündən sonra durum değişmiştir. Değişen durumu İ. Bilen'in *Rizospasıs* gazetesine verdiği demeçten okuyalım:

"Konferansımız büyük bir başarıyla sonuçlandı. Partimizin Leninci birliği daha da pekişti. Delegeler, parti MK'nın raporunu, platformunu ve bütün belgelerini tartışılar ve alkışlarla onayladılar. Partinin yeni program ve tüzüğünü, MK'nın politikasını ve çalışmalarını oybirliğiyle onayladılar. *Konferans MK'ya, Politik Bürosu'nu ve Genel Sekreteri yine oybirliği ile onayladı.*" (*TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın Parti Konferansı'nda okuduğu MK Raporu*, TKP Yayınları, s.52) (abç)

Görüldüğü gibi 1977 ile birlikte artık girişimci üye ya da koopte edilmiş üye

durumu ortadan kalkmıştır. Konferansın oybirliğiyle onayladığı bir MK söz konusudur. Dolayısıyla, en basit mantık kurallarıyla tutarlı kalıncaksa, burada reddedilen Dursun ve Erdal yoldaşlarımızın MK'ya kooptasyonu değil 1977 Konferans kararıdır.

Partizan kılıfı bir yandan bunu yapmış, öte yandan 1977 Konferansı'nı, konferans da değil kongre saymıştır.

Neden, nereden ve nasıl partinin başına çöreklediği bilinmeyen partizan kılıfı tüzüğe, PB ve MK kararlarına uygun kongre topladık diyor!

Tüzüğün 37. maddesi, kongrelerin arası 4 yılı geçemez diyor. Kongre delegeleri il komitelerinin kongrelerinde seçilir diyor. Zorunluluk olursa MK delegeler için aday gösterebilir diyor. Olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplanabilir diyor.

Tüzük 1974'te yazılmış, 1975'te yürürlüğe girmişti. Buna bakarsak en geç 1981'de kongre toplanması gerekirdi. Bunun dışında, 1983'deki bir toplantıya "tüzüğe uygun kongre" denebilmesi için tek yol vardı: Bu da 1977 Konferansı'nı kongre yerine geçen bir konferans saymaktır.

Konferans, kongre sayılıyordu. Bu durumda, nasıl oluyordu da, MK üyelikleri bir önceki kongrede onaylanmış V. Dursun ve H. Erdal yoldaşların, MK'ya 1977'den de çok önce olan kooptasyonlarını onaylamıyordu?

H. Kutlu ekibi tüzük çerçevesi içinde *İşçinin Sesi*'nden kurtulamadığı için, partinin geçmiş örgütsel uygulamalarını çarpıtmak, işine geleni alıp, işine gelmeyen reddetmek gibi bir yola başvurmuştur. Böylece partiye kendi bağlarının kopukluğunu açık etmiştir.

Son getirdikleri program ve sözü edilen toplantı belgeleri dikkatle incelenirse görülür ki, 1973'te yeniden örgütlenen TKP'ye ve 1977 Konferansı'na yabancı bir yaratık "TKP" diye ortalığa salınmıştır.

Ve TKP'nin 5(1). Kongresi bu koşullarda toplanmıştır.